

Magyarország élőhelyei

Részletes rész VII.

Nagy József
2010.

Készült a MÉTA Forrás CD, 2010 anyagainak a felhasználásával

Összeállította: Molnár Zs., Bíró M. és Horváth F. MTA ÖBKI, Vácrátót

Fényben gazdag tölgyesek és erdő-gyep mozaikok

L1 - Mész- és melegkedvelő tölgyesek

L2a - Cseres-kocsánytalan tölgyesek

L2b - Cseres-kocsányos tölgyesek

L2x - Hegylábi és dombvidéki elegyes lösztölgyesek

L4a - Zárt mészkerülő tölgyesek

L4b - Nyílt mészkerülő tölgyesek

L5 - Alföldi zárt kocsányos tölgyesek

M1 - Molyhos tölgyes bokorerdők

M2 - Nyílt, gyepekkel mozaikos lösztölgyesek

M3 - Nyílt, gyepekkel mozaikos sziki tölgyesek

M4 - Nyílt, gyepekkel mozaikos homoki tölgyesek

M5 - Homoki borókás-nyárasok

L2x - Hegylábi és dombvidéki elegyes tölgyesek:

Meghatározás: Szárazabb éghajlati körülmények között, többnyire löszön, a tölgyes zóna hegylábi részein, ill. az Alföld szélén kialakuló elegyes tölgyesek, amelyek tulajdonságaikban a cseres-tölgyesek [L2a], a nyílt lösztölgyesek [M2], a gyertyános-tölgyesek [K1a] és olykor a mész- és melegkedvelő tölgyesek [L1] között állnak.

Legjellemzőbb fafajuk valamelyik tölgyfaj (*cser-*, *molyhos*, *kocsányos*, ritkán a *kocsánytalan tölgy*) – de a *kőris*ek, *hárs*ak, a *mezei* és *tatár juhar* is jelen lehet. Fejlett cserjeszintű erdők. A gyepszintet az üde, a száraz és fényben gazdag erdők fajai adják.

Termőhely, elhelyezkedés:

Leggyakrabban délies hegylábi környezetben (100-300, ritkán -500 m tszf. magasságban), szárazabb éghajlati körülmények között fordul elő. Többnyire laza (löss, löszös homok, agyag), ritkábban kemény alapkőzeten megjelenő erdők.

Állománykép:

Közepes növekedésű erdők, csak ritkán haladják meg a 20 m-t.

A lombszintet laza, sok fényt áteresztő lombozatú fafajok uralják, amelyekhez árnyalóbb hársak, juharok elegyedhetnek.

A cserjeszint közepes, vagy jól fejlett.

Gyakran egykorú, makkvetésből származó erdők, ritkábban sarjerdők.

Az „L2x” élőhely jellemző állományképei

Regenerációs potenciál:

Sérülékeny élőhely, a jelenlegi környezete többnyire akadályozza a regenerációját. Ez a korábbi tájhasználattal és az állományok környezetében található inváziós fafajok (akác) mennyiségével függ össze.

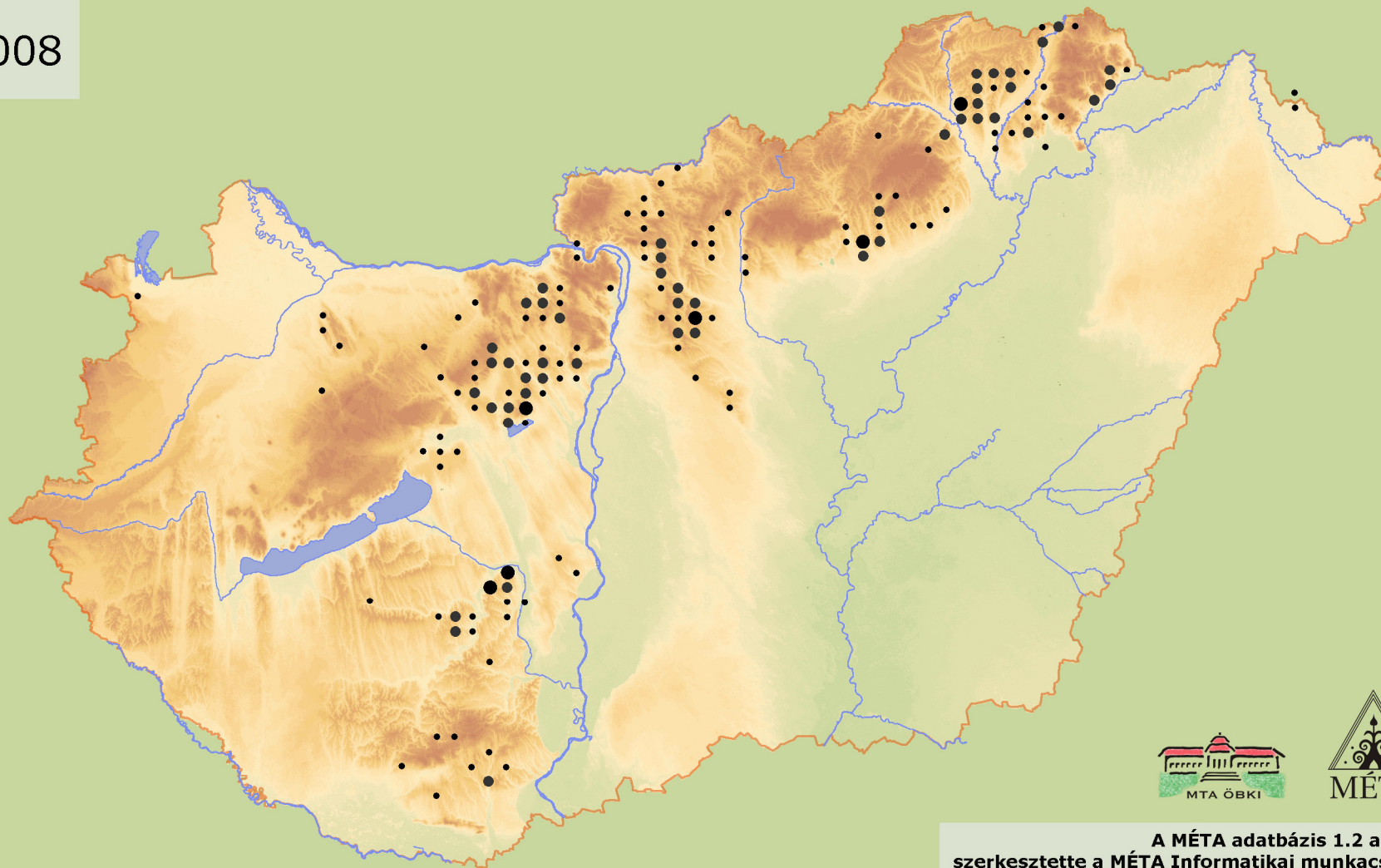
Másutt a túlszaporított vadállomány hatása káros a regenerációra.

L2x

Hegylábi és dombvidéki elegyes tölgyesek -

Foothill mixed oak woodlands

2008

A MÉTA adatbázis 1.2 alapján
szerkesztette a MÉTA Informatikai munkacsoport
MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete
Vácrátót, 2008. november

A zárt löszölgyesek jelenlegi kiterjedése nem éri el a 4500 ha-t.

Elsősorban a középhegységek és az Alföld találkozási sávjában maradtak meg.

Előfordulási centrumai a Cserhát a Sátor-hegység lába, a Bükk déli peremvidéke, a Cserhát déli része és a Gödöllői-dombvidék, a Mezőföld északi része a Velencei-hegységgel és a Vértessel, a Gerecse és a Tolnai-hegyhát.

L4a - Zárt mészkerülő tölgyesek:

Meghatározás: Tölgyes és bükkös régióban, szélsőségesen savanyú talajokon kialakult, rendszerint gyenge-közepes növekedésű, cserjeszint nélküli erdők, ahol a lombkoronaszint domináns faja a *kocsánytalan tölgy*. A gyepszintet mészkerülő fajok [pl. *fehér perjeszittyó*, *erdei sédbúza*, *fekete áfonya*] jellemzik. A mohaszint fejlett.

Termőhely:

Középhegységeink tölgyes és bükkös régiójában, gerinceken, tetőkön, meredek oldalakon található. Állományaik zömmel északias és nyugatias kitettségben, savanyú szilikátos kőzeteken vagy kavicsos, homokkővön tenyésznek. Talajtípusaik (sziklás-köves váztalaj, ranker, savanyú és podzolos barna erdőtalaj) sekély termőrétegűek, rossz víz- és tápanyag-gazdálkodásúak. A jellemző humuszformák a nyers humusz és a móder. A másodlagos állományok erodáltak, a felszínen kilúgzott erdőtalajokon állnak.

Állománykép:

Az állományok általában sarj eredetűek, egykorúak.

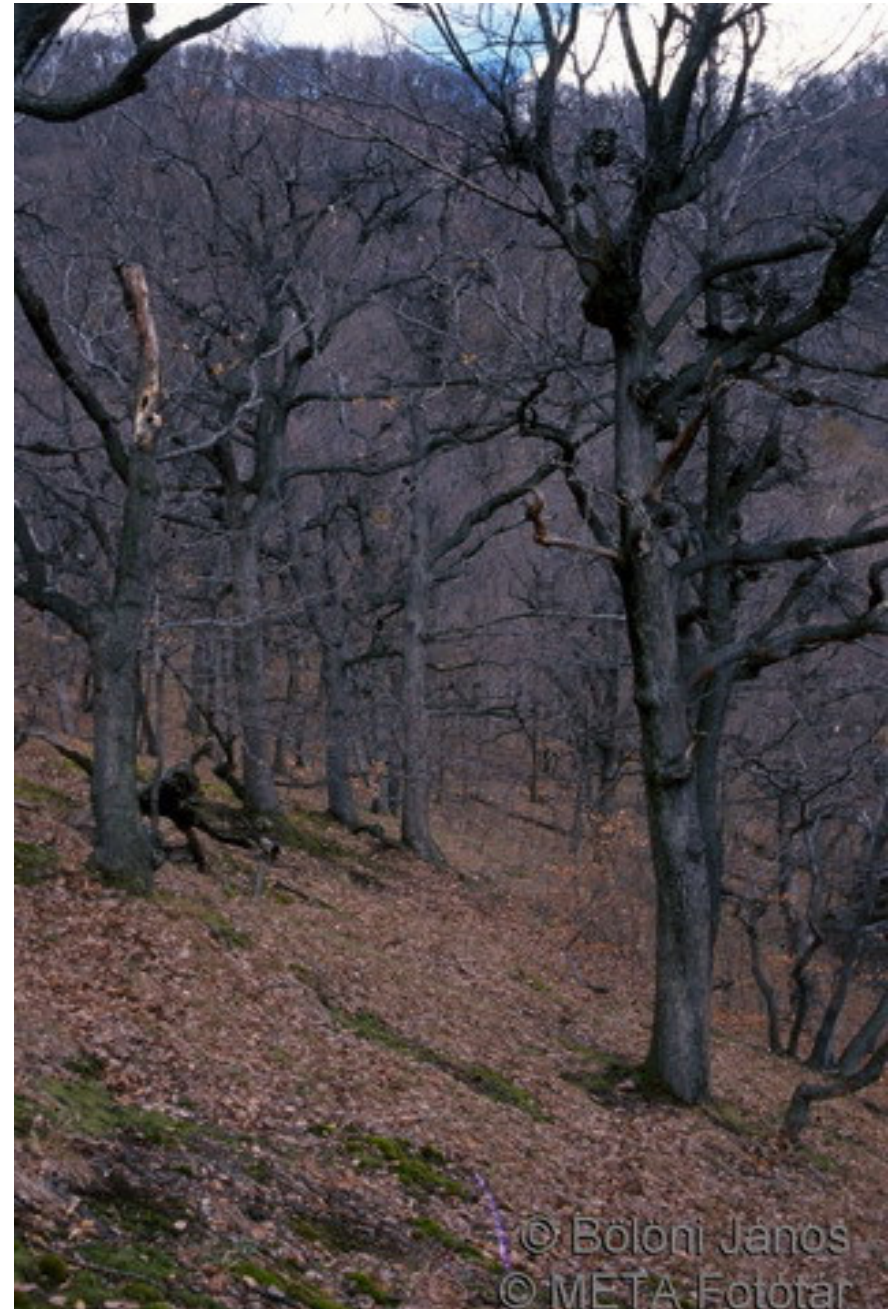
Gyenge termőhelyeken 8-10 m-es magasságot és csak 70-80%-os záródást érnek el. Jobb talajokon a magasságuk 15-18 m is lehet, 80%-os záródással.

Magasabbak csak a másodlagos állományok lehetnek.

Cserjeszint általában nincs.

A gyepszint változó fejlettségű, mohapárnákkal tarkított.

Az „L4a” élőhely jellemző állományképei

Regenerációs potenciál:

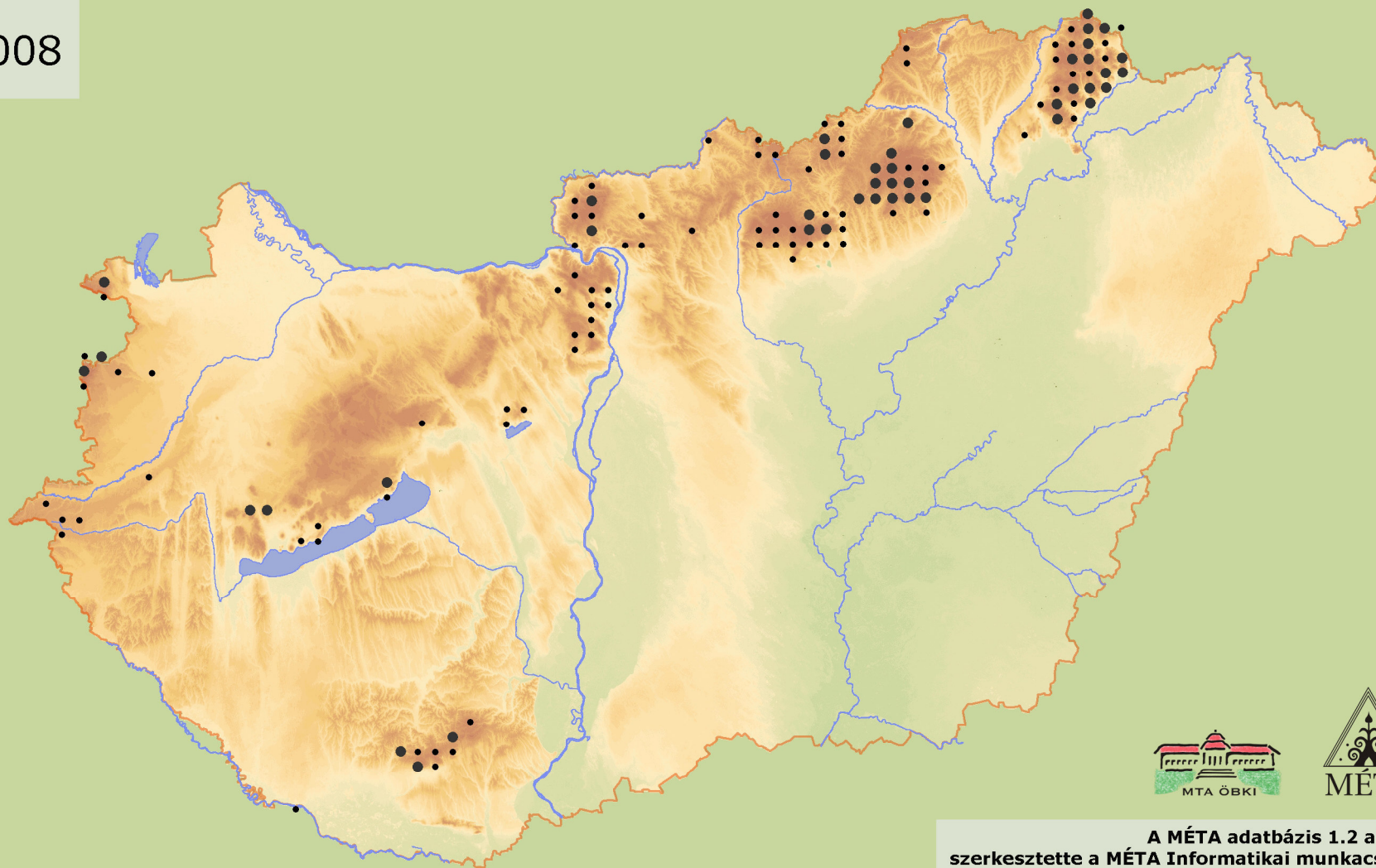
Erdős, természeteshez közeli környezetben szinte mindig jó.

Az állományt korábban ért emberi hatások amelyek a talaj savanyodásához, a termőréteg vékonyodásához hozzájárultak – tulajdonképpen növeli az élőhely regenerációs képességét. Ezek hiányában előfordulhat, hogy a mészkerülő jelleg csökken vagy akár meg is szűnik.

L4a

Zárt mészkerülő tölgyesek -
Closed acidic oak woodlands

2008

A MÉTA adatbázis 1.2 alapján
szerkesztette a MÉTA Informatikai munkacsoport
MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete
Vácrátót, 2008. november

Hazai kiterjedése mintegy 2300 ha.

Az Északi-középhegység magasabb részein 1700 ha található.

A Dunántúli-középhegységben szigetszerű (300 ha).

A Nyugat-Dunántúlon (100 ha), a Mecsekben (200 ha).

L4b - Nyílt mészkerülő tölgyesek:

Meghatározás: Elsősorban a tölgyesek régiójában, szélsőségesen savanyú, erodált váztalajokon kialakult, gyenge növekedésű, ligetes (max. 60-70%-os záródású), bokorerdő-képű állományok, ahol a lomb szint domináns faja a *kocsánytalan tölgy*. A gyér gyepszintet mészkerülő lomberdei elemek, sziklagyepi és száraz gyepi fajok alkotják. A moha-zuzmó szint jelentős, s helyenként sziklakibúvások is lehetnek.

© Bölöni János
© MÉTA fotótár

Termőhely:

Állományai középhegységeink tölgyes régiójában, éles gerinceken, ormokon, meredek (20-40°) déli-délnyugati lejtőkön található.

A vad miatt és hajdani erdei legeltetés hatására a talaj lepusztulhat, ill. a csapadék elsavanyítja. Az alapkőzet savanyú szilikát, a rajta kialakult talaj sekély termőrétegű, sziklás-köves váztalaj, vagy ranker, ami száraz, rossz víz- és tápanyag-gazdálkodású. Nagy foltokon látható a csupasz, ásványi talajfelszín.

Állománykép:

Gyenge növekedésű, idős korban is csak 5-10 m lombkorona-magasságú, sarj eredetű állományok. Kifejezetten ligetesek (záródásuk 60-70% alatti). Az alacsony termetű, göcsörtös, girbe-gurba fák és a ligetes jelleg miatt – hasonlítanak a bokorerdőkre (mészkerülő bokorerdők).

Cserjeszint nincs.

A gyepszint gyér (40-50% alatti) borítású.

A talajt fedő mohák, zuzmók nagy borítást érnek el.

Az „L4b” élőhely jellemző állományképei

Regenerációs potenciál:

Az élőhely kialakulásában a legnagyobb szerepe a szélsőséges termőhelyi, elsősorban a talajtani tényezőknek van.

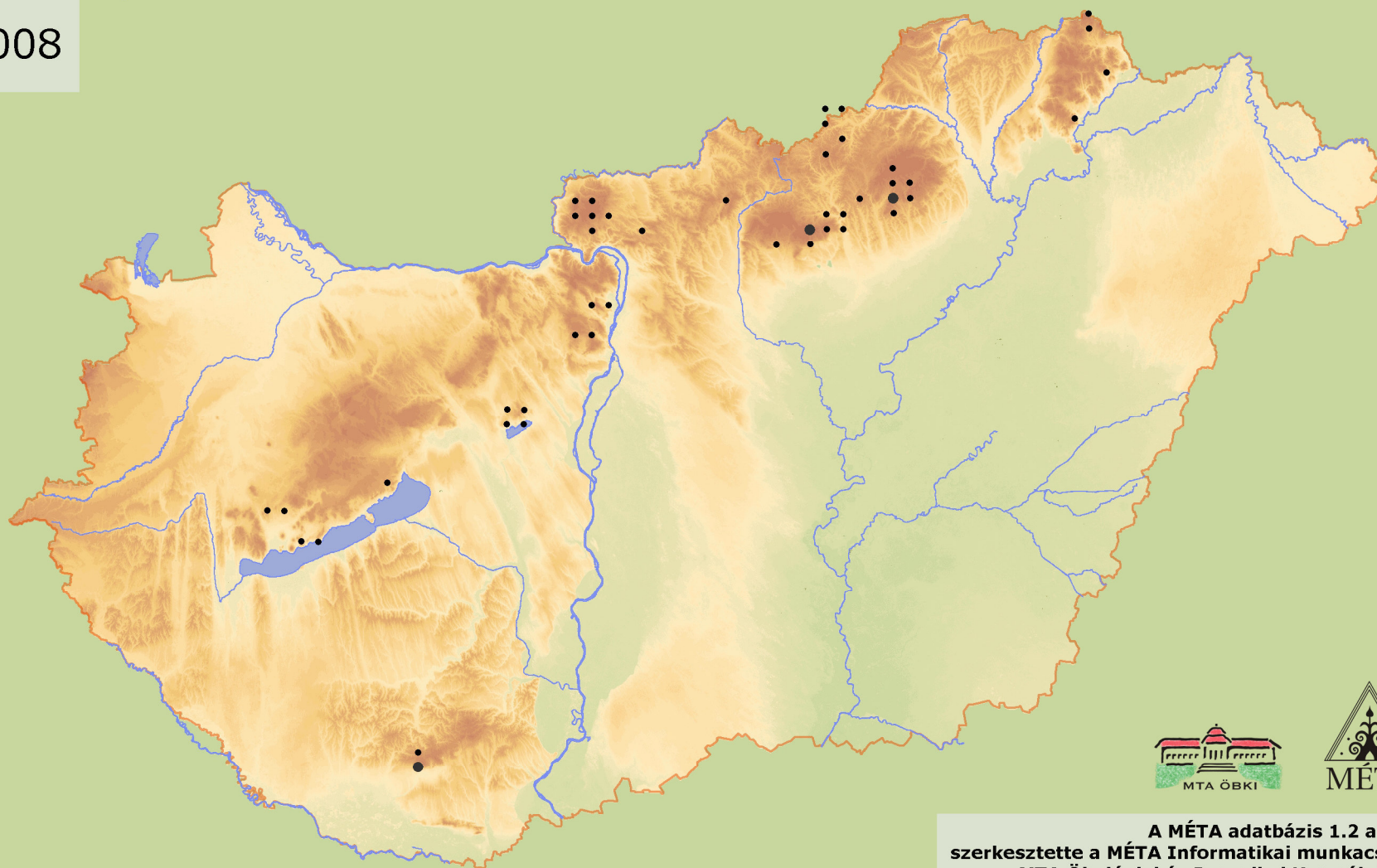
Az állományok regenerációja mindig lassú, ugyanakkor maga a regenerációs képesség jó.

Terjedésre alig képes élőhelytípus.

L4b

Nyílt mészkerülő tölgyesek -
Open acidic oak woodlands

2008

A MÉTA adatbázis 1.2 alapján
szerkesztette a MÉTA Informatikai munkacsoport
MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete
Vácrátót, 2008. november

Ritka élőhely, amely mindig kis kiterjedésben jelenik meg, hazai összterülete nem éri el a 200 ha-t.

Az Északi-középhegységben 130 ha (Börzsöny, Mátra, Bükk, Hevesi-Borsodi-dombság, Sátor-hegység).

Ritka a Dunántúli-középhegységben, 30 ha (Budai-hegység, Velencei-hegység, Balaton-felvidék, Bakony).

A Dél-Dunántúlon 30 ha (Mecsek).

L5 – Alföldi zárt kocsányos tölgyesek:

Meghatározás: Az Alföld belső területeinek zárt, elöntést nem kapó, homokon vagy agyagos-vályogos üledéken kialakuló, *kocsányos tölgy* uralta, üde-félszáraz erdei (zárt homoki tölgyesek, zárt sziki tölgyesek, kiszáradt keményfás ligeterdők).

Részben keményfás ligeterdőkből származnak, de ligeterdei jellegüket elvesztették. Gyepszintjükben a ligeterdei fajok ritkák, helyüket általános erdei fajok veszik át.

© Bölöni János
© MÉTA Fotótár

Termőhely:

600 mm alatti átlagos csapadékú, 150 (180) m tszf. magasságig terjedő alföldi területek erdei. Árterekből kiemelkedő magasabb síkokon, enyhe hajlatokon, üdébb buckaközökben alakulnak ki. Az alapkőzet homok, ritkábban agyagos folyami hordalék. A talajok vízgazdálkodása és tápanyag-ellátottsága jó. A vízellátottság a korábbiakhoz képest romlott.

Állománykép:

Közepes vagy jó növekedésű erdők, elérhetik a 20-25 m-t. A lombszintet laza, sok fényt áteresztő lombozatú fafajok uralják. A cserjeszint fejlett és gazdag, 2-5 m magas. A gyepszint mozaikos, helyenként nagy borítású, máshol visszaszorul.

Az „L5” élőhely jellemző állományképei

Regenerációs potenciál:

Igen sérülékeny élőhely, a jelenlegi környezet többnyire akadályozza a regenerációját.

Jelenleg a lecsökkent talajvízszint a regeneráció egyik nagy akadálya.

A másik az erdészeti gyakorlat (túl alacsony vágáskor, talajelőkészítés, akácosítás).

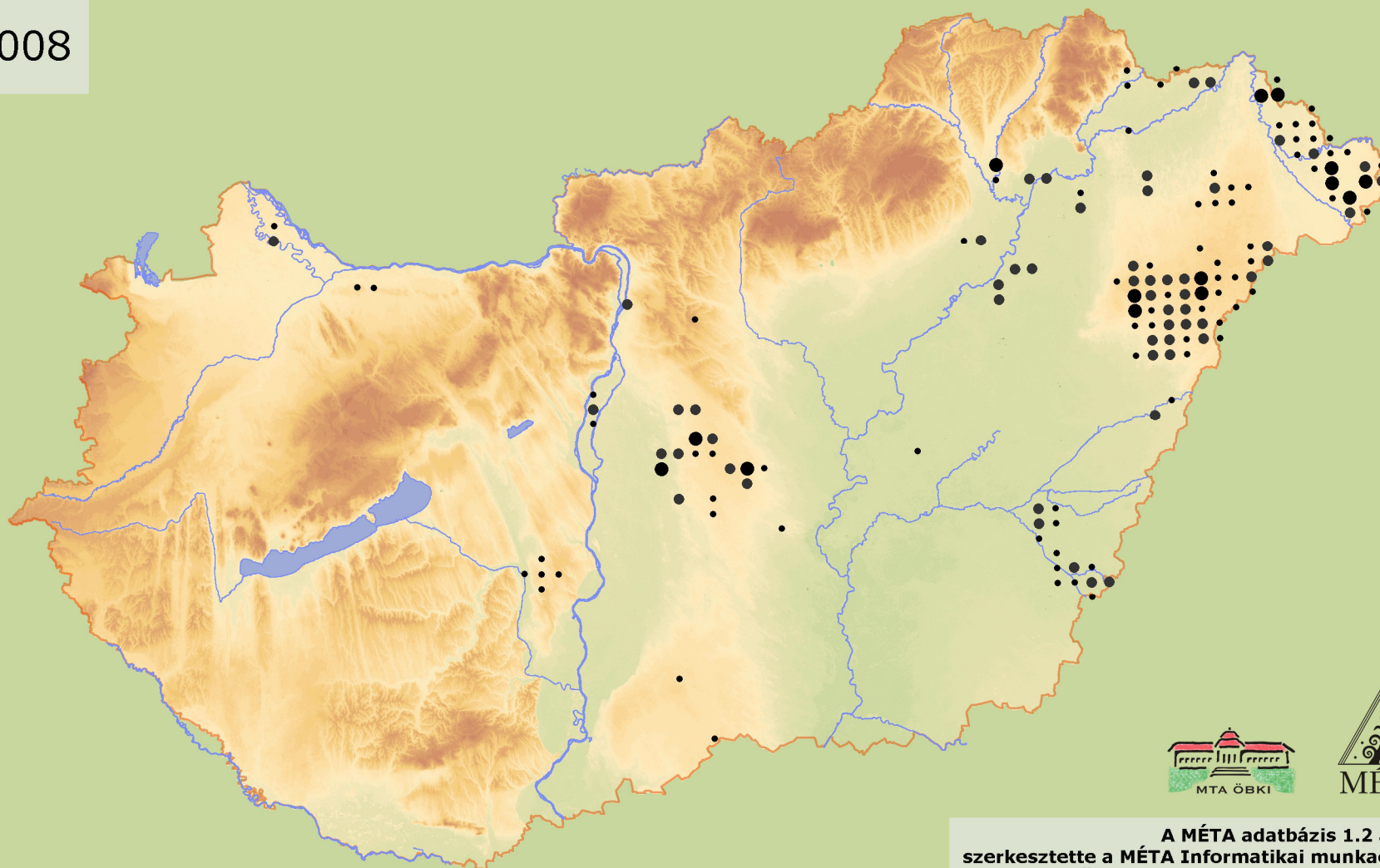
Akadályozza a regenerációt, hogy az állományok szétszórtan helyezkednek el, méretük gyakran kicsi.

Ezek az „ősi” erdők egyedülálló értéket képviselnek, teljes kíméletet kellene kapjanak. Mégis állományai folyamatosan fogyatkoznak.

L5

Alföldi zárt kocsányos tölgyesek -
Closed lowland *Quercus robur* woodlands

2008

A MÉTA adatbázis 1.2 alapján
szerkesztette a MÉTA Informatikai munkacsoport
MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete
Vácrátót, 2008. november

Összesen kb. 6000 ha van belőle, valamint további kb. 2900 ha bizonytalan besorolású állomány.

A Tiszai-Alföldön található (kb. 4900 ha, valamint kb. 1900 ha bizonytalan besorolású).

A Dunai-Alföldön szórványos (kb. 1200 ha).

Ritka a Kisalföldön (75 ha).

M1 - Molyhos tölgyes bokorerdők:

Meghatározás: Alacsony-letörpülő, csak foltokban záródó koronaszintű hegydombvidéki erdő-gyep mozaikok. A lombuszint legjellemzőbb faja a *molyhos tölgy*. A cserjeszint gyakran fejlett, a koronaszinttől nem válik el élesen. Száraz, köves talajú gyepekkel együtt jelenik meg. A facsoportok minimális részaránya a mozaikban 33%.

Termőhely:

A Kárpát-medence belsejének alacsonyabb hegyvidékein gyakori. A középhegységek területén, kisebb tengerszint feletti magasságú, délies kitettségű meleg, száraz, sziklás lejtőkön fordulnak elő. Leginkább mésztartalmú kőzeteken (mészkö, dolomit), de vulkáni alapközeten is megjelenhet. Talajuk sekély rendzina, sziklás-köves-váztalaj, illetve erubáz.

Állománykép:

Szembetűnő, hogy a fák magassága csak 4-6-(8) m, sokszor már aljuktól elágazóak, girbe-gurbán növekvők. A fák gyakran 5-10 törzsből álló csoportokat alkotnak. A csoportokon belüli lombkorona-záródás 50-80%. A facsoportok száraz gyepekkel alkotnak mozaikot. Jellemző a ligeteket körülölelő cserjék pl. *cserszömörce*, *fagyal* gyűrűje.

Az „M1” élőhely jellemző állományképe

© Bölöni János
© MÉTA fotótár

Regenerációs potenciál:

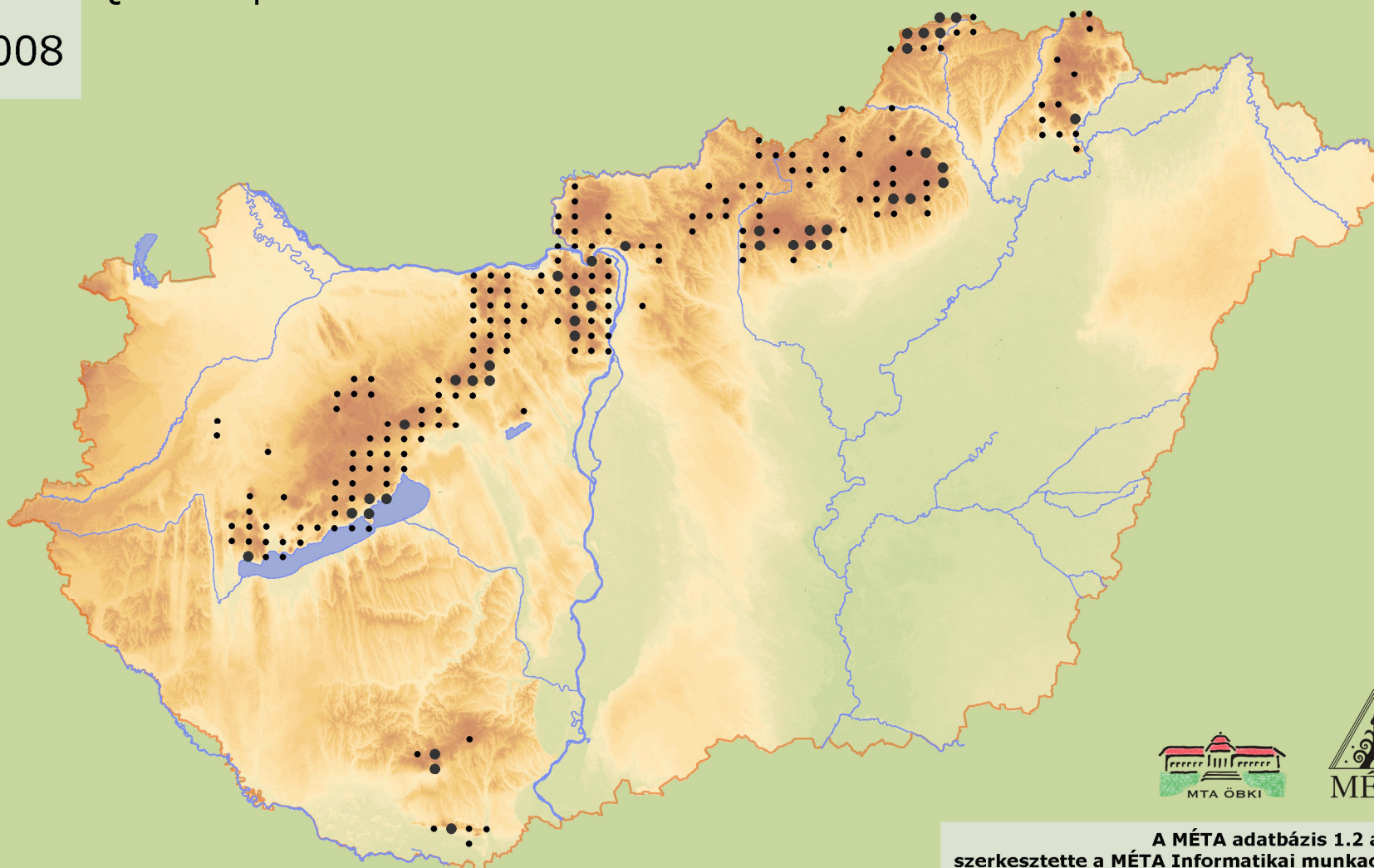
Az erős zavarások után többnyire rendkívül lassan és megváltozott formában regenerálódnak.

Lassíthatja a regenerációt a túlszaporodott vadállomány is.

M1

Molyhos tölgyes bokorerdők -
Quercus pubescent scrub woodlands

2008

A MÉTA adatbázis 1.2 alapján
szerkesztette a MÉTA Informatikai munkacsoport
MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete
Vácrátót, 2008. november

Hazai összkiterjedése mintegy 2200 ha.

A Dunántúli-középhegységben általánosan elterjedt (800 ha),

Az Északi-középhegység legtöbb tagjában előfordul (1200 ha).

A Dél-Dunántúl hegységeiben (Mecsek, Villányi hegység) 200 ha.

Erdő-gyep mozaik, így mozaikos volta miatt a kiterjedésének becslése bizonytalan.

M2 - Nyílt, gyepekkel mozaikos lösztölgyesek:

Meghatározás: Löszgyepekkel, félszáraz gyepekkel, sztyepcserjésekkel és töviskesekkel mozaikos, ligetes megjelenésű, alacsony vagy közepes növekedésű, általában dús cserjeszintű, erdei és sztyeprét fajokat egyaránt tartalmazó gyepszintű tölgyes erdő az alföldi, a dombvidéki és a hegylábi régióban.

Termőhely:

Az alapkőzet lösz, ritkán agyag, vagy tufa. Talaja általában degradált csernozjom. Az Alföldön, az alföldperemi dombvidékeken és hegylábakon fordulnak elő maradvány állományai.

Dombháton, tetőkön, és löszlejtőkön is megjelenhet.

Állománykép:

Lombkoronaszintje nem záródik, az erdőbelsőbe sok fény jut, a gyepszintben sok a sztyepréti és az erdőssztyep elem. A lombkoronaszintet sok esetben csak néhány tölgyfa alkotja.

A cserjeszint dús, és az erdőfoltok körül szegélyként is megjelenik, erdőssztyep fajokban gazdag.

A zártabb és nyíltabb lösztölgyesek egykor a lösz erdőssztyep részei voltak, löszgyepekkel és löszcserjésekkel alkottak mozaikot. A zártabb típusokat az L2x kategóriába soroljuk.

Az „M2” élőhely jellemző állományképe

Regenerációs potenciál:

Regenerációs potenciálja a tölgy makk hiánya miatt általában nem jó.

A cserjeszint regenerálódása jó, így mezei juharos és mezei szíles, legtöbbször tölgy nélküli állományai jöhetnek létre.

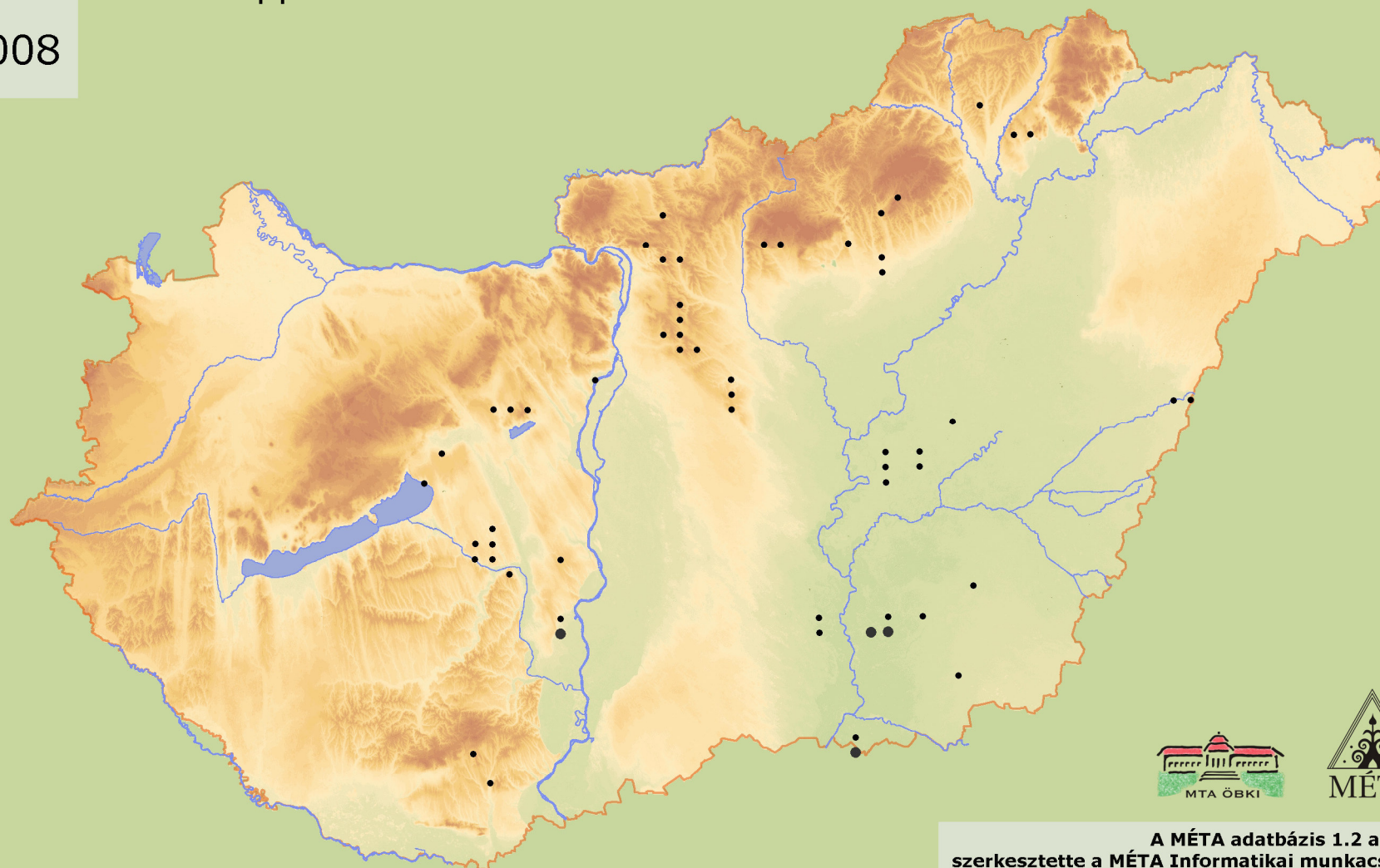
A regenerációs képesség függ attól is, hogy milyen a szomszédos vegetációs folt.

A regenerációja sok évtizedig elhúzódó folyamat.

M2

Nyílt, gyepekkel mozaikos lösztölgyesek - Loess steppe oak woodlands

2008

A MÉTA adatbázis 1.2 alapján
szerkesztette a MÉTA Informatikai munkacsoport
MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete
Vácrátót, 2008. november

Ritka és kis kiterjedésű élőhely, összesen mintegy 100 előfordulása ismert, amelyek összkiterjedése nem éri el a 100 ha-t.

Szigetszerűen fordul elő az Alföld szélén, valamint a Baranyai-dombságban, a Velencei-hegységben, a Gödöllői-dombvidéken, a Cserhát déli részén, a Mátra és a Bükk lábánál, a Cserehát déli részén és Tokaj-hegyalján.

M3 – Nyílt, gyepekkel mozaikos sziki tölgyesek:

Meghatározás: Sziki magaskórósokkal, szikesekkel, löszgyepekkel mozaikos, 15 méternél alacsonyabb lombuszintű, ligetes kocsányos tölgyesek, melyekben erdei fajok keverednek sztyeppei és sziki fajokkal. Jellemzők: a *kocsányos tölgy*, *tatárjuhar*, a szegélyben *sziki kocsord*, *pettyegetett őszirózsa*, *bárányüröm*.

Termőhely:

A sziki tölgyesek a Magyar Alföld erdőssztyepjének jellegzetes és mára nagyon megritkult képviselői.

A legépebben az újszentmargitai, a bélmegyeri Fás és az ohati erdő maradt fenn.

Talajuk tápanyagban szegény szolonyec.

A talajvízszint viszonylag magas, jelentős évi ingadozással.

Állománykép:

A sziki tölgyesek erdőssztyep jellegüknél fogva ligetesek, tisztásaik sziki magaskórósok, sziki rétek, löszgyepek és kisebb ürmöspusztá foltok.

A lombkorona magassága nem haladja meg a 15 métert.

Uralkodó a *kocsányos tölgy*.

Az alsó lomb szintben fává nő a *tatárjuhar*.

A cserjeszint közönséges fajokból áll.

Az „M3” élőhely jellemző állományképei

Regenerációs potenciál:

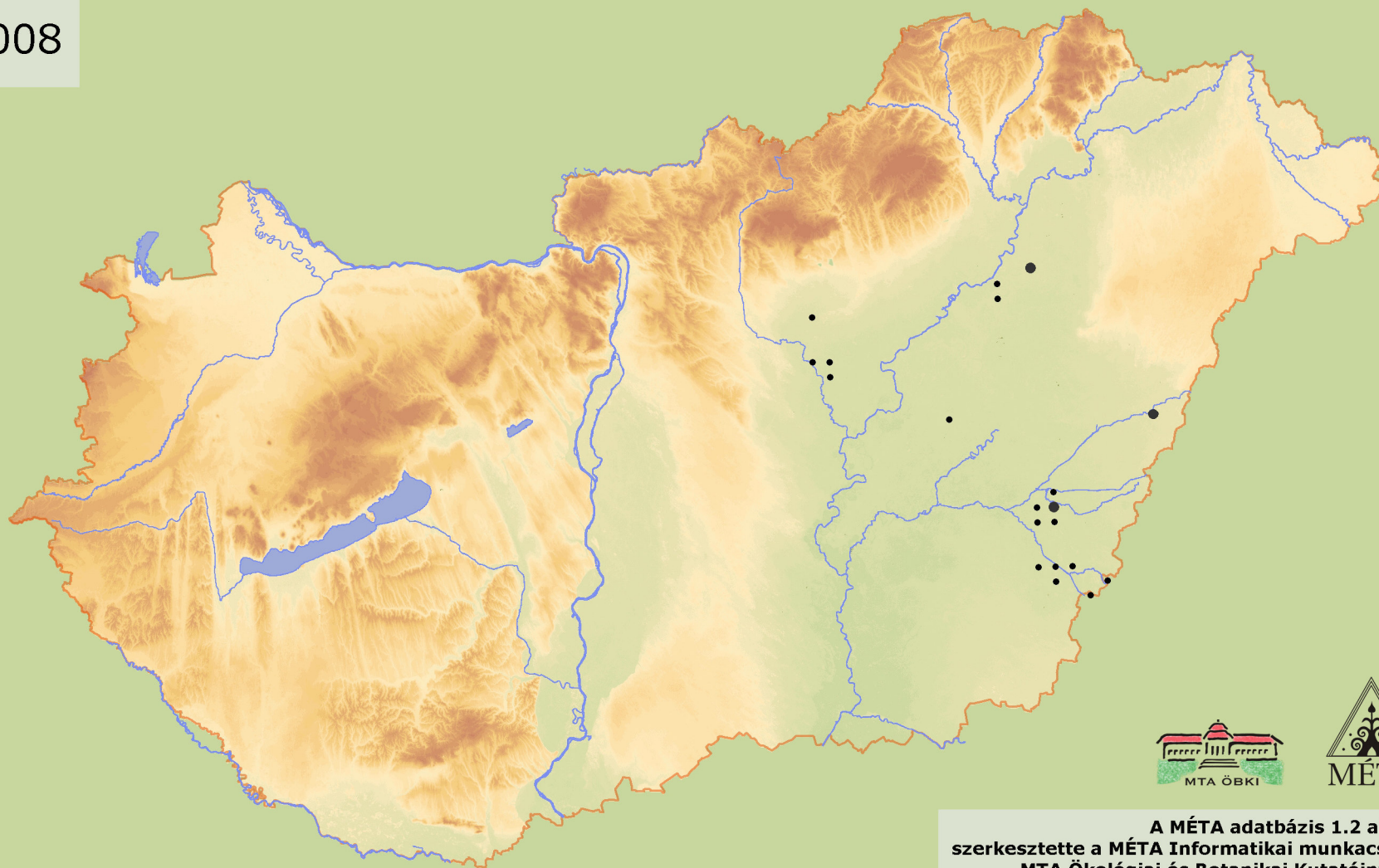
Természetes állapotú állományok már nincsenek, ezért a regenerációs potenciál általában alacsony.

A regenerációját fékező tényezők: kiszárítás, erdőgazdálkodás, vadtúltartás, erdőszéli legeltetés.

M3

Nyílt, gyepekkel mozaikos sziki tölgyesek - Salt steppe oak woodlands

2008

A MÉTA adatbázis 1.2 alapján
szerkesztette a MÉTA Informatikai munkacsoport
MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete
Vácrátót, 2008. november

Jelenlegi hazai kiterjedése mintegy 130 ha.

Hazánkban kizárólagosan a Tiszai-Alföldön előforduló élőhely.

(Újszentmargita, Ohat, Kisújszállás környékén, a Zagyva és Tarna mentén, a Berettyónál, a Kis-Sárrét peremén és a Fekete-Körös mentén.)

Ritkaságának fő oka, hogy a táj sok ezer éves kíméletlen erdőhasználata eltüntette állományait.

M4 - Nyílt, gyepekkel mozaikos homoki tölgyesek:

Meghatározás: Síkvidéken, homokon, száraz gyepekkel mozaikosan, kisebb ligetek, facsoportok vagy nagyobb állományok formájában megjelenő, *kocsányos tölgy* uralta erdőssztyep erdő. A cserjeszint magas és záródó, másutt gyepekkel mozaikos. A gyepszintben gyakori a *barázdált csenkesz* és a *vékony perje*. Jellegzetesen alföldi élőhely.

© Túrke Ildikó
MÉTA Fotótár

Termőhely, elhelyezkedés:

Az Alföldön savanyú vagy bázikus kémhatású homokon egyaránt kialakult.

Főképp a Nyírségből és a Duna-Tisza közéről ismertek.

Mindig magasabb térszinteken jelennek meg, mint a gyöngyvirágostölgyesek (L5).

Talajuk rozsdabarna erdőtalaj vagy csernozjom barna erdőtalaj.

Vízellátottságuk – az alföldi vízrendezések nyomán – drasztikusan romlott.

Állománykép:

Közepes vagy alacsony növekedésű erdők. A fák magassága ritkán haladja meg a 15 m-t.

Kiritkuló, felnyíló koronaszintű, fényben gazdag belsejű állományok, dús cserjeszinttel és foltokban sűrű gyepszinttel.

Az „M4” élőhely jellemző állományképe

© Bölöni János
© MÉTA Fotótár

Regenerációs potenciál:

A homoki erdők veszélyeztetettsége az összes hazai lomberdő között a legnagyobb. Ez érvényes a gyöngyvirágos-tölgyesre is és a pusztai tölgyesre is.

Rohamos pusztulnak, regenerációs képességük drasztikusan csökken.

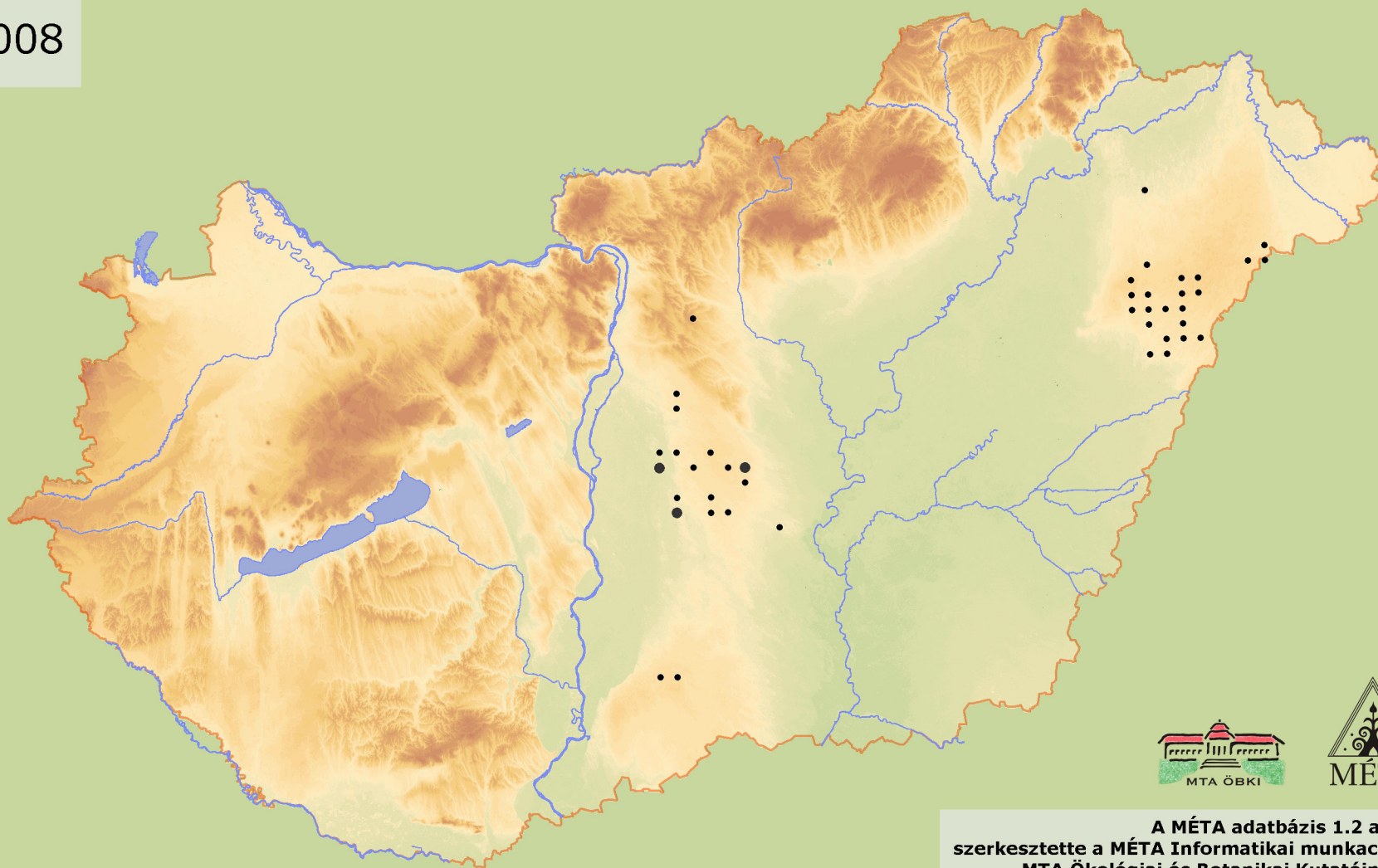
Az állományok feldarabolódtak, kiterjedésük csökkent, legtöbbjüket akácosok veszik körül, az utóbbi évtizedekben végbement több méteres talajvízszint-süllyedés miatt a termőhelyük kiszáradt, a fák pusztulnak.

Az erdőgazdálkodás és vadgazdálkodás nagy intenzitással folyik, a tölgyet akáccal, fenyővel, vörös tölgygyel, fehér nyárral helyettesítik, mert alig újul.

M4

Nyílt, gyepekkel mozaikos homoki tölgyesek -
Open sand steppe oak woodlands

2008

A MÉTA adatbázis 1.2 alapján
szerkesztette a MÉTA Informatikai munkacsoport
MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete
Vácrátót, 2008. november

Jelenlegi hazai kiterjedése kb. 290 ha. Ide csak a ligetes homoki tölgyes állományok tartoznak.

Valószínűleg az ország legveszélyeztetettebb élőhelye.

A Nyírségen kb. 100 ha, a Duna-Tisza közén kb. 190 ha maradt.

Mindkét tájból óriási területről tűnt el a 20. századi akácosítás következtében.

M5 – Homoki borókás-nyárasok:

Meghatározás: Ligetes megjelenésű, homoki gyepekkel mozaikos, cserjés vagy erdőformájú, kevés fajú és erdei fajokban szegény, *boróka* és *fehér*, vagy *szürke nyár* alkotta élőhely a Duna-Tisza közének homokvidékén. Minimális záródása 20%.

Termőhely:

Elsősorban a Duna-Tisza köze meszes homokvidékén elterjedt. A termőhelyi feltételek szélsőségesek: a homokbuckák gerinceinek, oldalainak igen száraz termőhelyein, másutt időszakosan nedves felszíneken egyaránt kifejlődhet.

Állománykép:

A borókás-nyárasok részben az évelő nyílt homokpusztagyepekből alakulnak ki, máskor a csaknem fedetlen homokfelszínt népesítik be.

Állományképük a szinte teljesen zárt erdőtől, a ligetes foltokon át a kis fa- és bokorcsoportokig, illetve magányosan álló fákig tart. Jellemzőek a csokrosan nöövő nyárfacsoportok.

Az „M5” élőhely jellemző állományképei

© Biró Marianna
MÉTA Fotótár

© Biró Marianna
MÉTA Fotótár

Regenerációs potenciál:

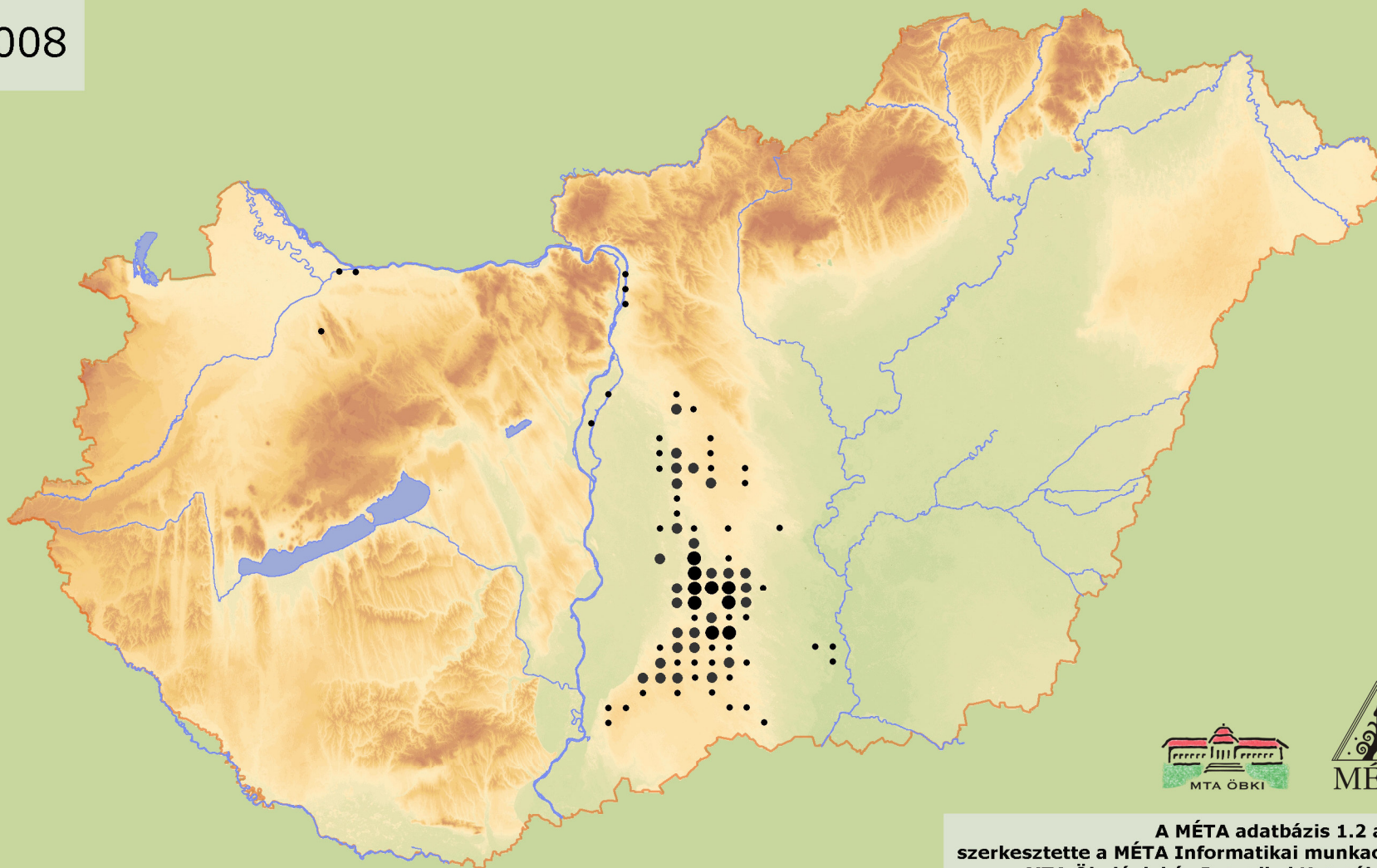
Jó regenerációs képességű, gyorsan változó élőhely.

Fajai zömmel könnyen terjedők, jó a megerősödési képességük is.
Természetes állapotában is fajszegény élőhely.

M5

Homoki borókás-nyárasok -
Poplar-juniper steppe woodlands

2008

A MÉTA adatbázis 1.2 alapján
szerkesztette a MÉTA Informatikai munkacsoport
MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete
Vácrátót, 2008. november

Jelenlegi hazai kiterjedése 3000 ha körüli.

A Duna-Tisza közén általánosan elterjedt, az állományok zöme a táj déli részére esik, ahol a homokbuckásokban alkot jórészt spontán állományokat.

Fenyőelegyes erdők

N13 – Mészkerülő lombelegyes fenyvesek

N2 – Mészkedvelő erdeifenyvesek

N13 - Mészkerülő lombelegyes fenyvesek:

Meghatározás: A Nyugat-Dunántúl déli részén található, kavicsos, savanyú talajon kialakult, mészkerülő fajokban gazdag, dús mohaszintű, *erdeifenyő*, illetve *luc* által uralt erdők, változó lombosfa elegyaránnal. Kialakulásukban döntő az egykori tájhasználat (kisparaszti erdőgazdálkodás, ahol az erdő és a szántó váltotta egymást).

Termőhely:

Csapadékos, kiegyenlített klímájú területen jelennek meg.

A talajképző kőzet kavicsos, agyagos vályog. A talaj mészhmentes, kilúgzott. A lucosok alatt tápanyagokban gazdagabb, az erdeifenyvesek alatt savanyúbb, rossz tápanyaggazdálkodású. A korábbi évszázadok tájhasználata miatt a talaj erodált, tápanyagát veszített.

A lucosok vízmosásokban, északias lejtőkön jelennek meg, ahol hűvös-párás a mikroklíma és szivárog a víz.

Az erdeifenyvesek dombháton, meredekebb lejtőkön találhatóak.

Állománykép:

Változatos szerkezetű élőhely-csoport. Az elegyetlen erdeifenyvesek felső koronaszintje általában nyílt (50-95%). Kedvezőbb adottságok mellett a felső szintbe is nagy mennyiségű lombos fafaj elegyedik.

Kisparaszti szálalóerdőkben a típusok teljesen keverten jelennek meg.

A gyepszint fejlettsége a fényellátottságtól függően változik.

A mohaszint borítása állományonként különböző.

Az „N13” élőhely jellemző állományképei

Regenerációs potenciál:

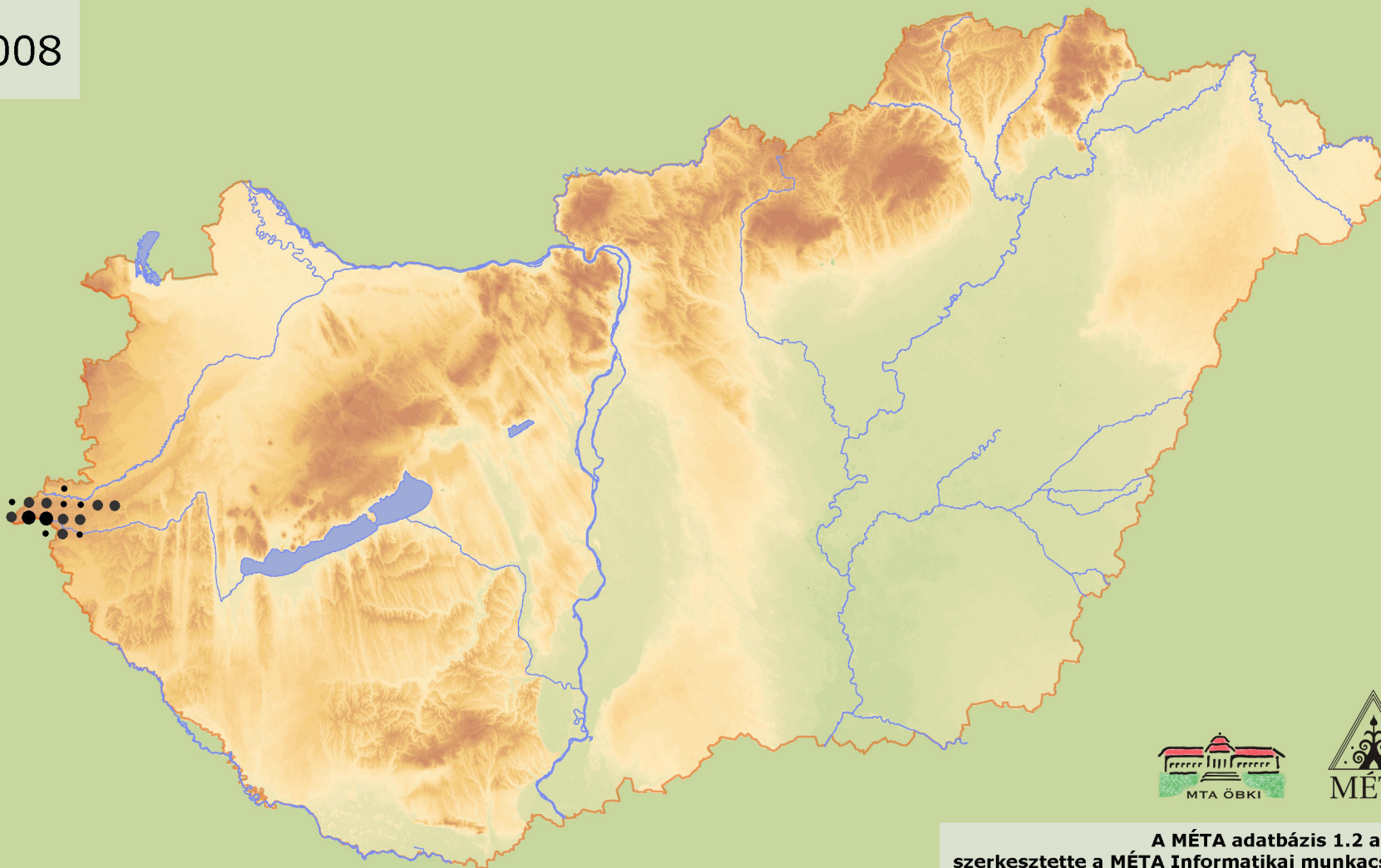
A jelenlegi erdeifenyves állományok másodlagosak, fejlődésük az esetek döntő többségében a lomberdők felé halad.

A regeneráció feltétele, hogy legyen leromlott talajú termőhely.

A lucosok termőhelye speciális és sérülékeny. Regenerációjuk csak helyben valósul meg.

N13 Mészkerülő lombelegyes fenyvesek - Acidic coniferous mixed woodlands

2008

A MÉTA adatbázis 1.2 alapján
szerkesztette a MÉTA Informatikai munkacsoport
MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete
Vácrátót, 2008. november

Összes hazai kiterjedése 1100 ha.

Kizárólag a Vendvidék, Órség, a Felső-Kemeneshát és a Kerka-völgy területén fordul elő.

Megjelenését a tájhasználat mellett a klíma és a talajviszonyok magyarázzák.

N2 - Mészkedvelő erdeifenyvesek:

Meghatározás: Mésztartalmú alapkőzeten (meszes homok, homokkő, mészfilit) és nedves klímában található, de száraz termőhelyeken fennmaradt, felnyíló lombos szintű erdeifenyvesek, mészkedvelő aljnövényzettel.

© Bölöni János
© MÉTA fotótár

Termőhely:

Állományait meszes homokkő, mészpala, meszes homok alapkőzeten találjuk. A talaj humusztartalma alacsony, a vízellátottság kedvezőtlen. Talajai rendzinák, és homokos váztalaj.

Állománykép:

A jégkor utáni "fenyő-nyír" kor emlékét őrzik.

Állományaik kis kiterjedésűek, többnyire csak töredékek.

Kevésbé záródott koronaszintjüket az *erdei fenyő* uralja, mellette *bükk* és *kocsánytalan tölgy* fordul elő.

Cserjeszintjük alacsony borítású.

Gyepszintjüket mészkedvelő és szárazságtűrő fajok uralják.

Az „N2” élőhely jellemző állományképei

Regenerációs potenciál:

Nagyobb részt sérülékeny, átalakulóban lévő növényegyüttesek.

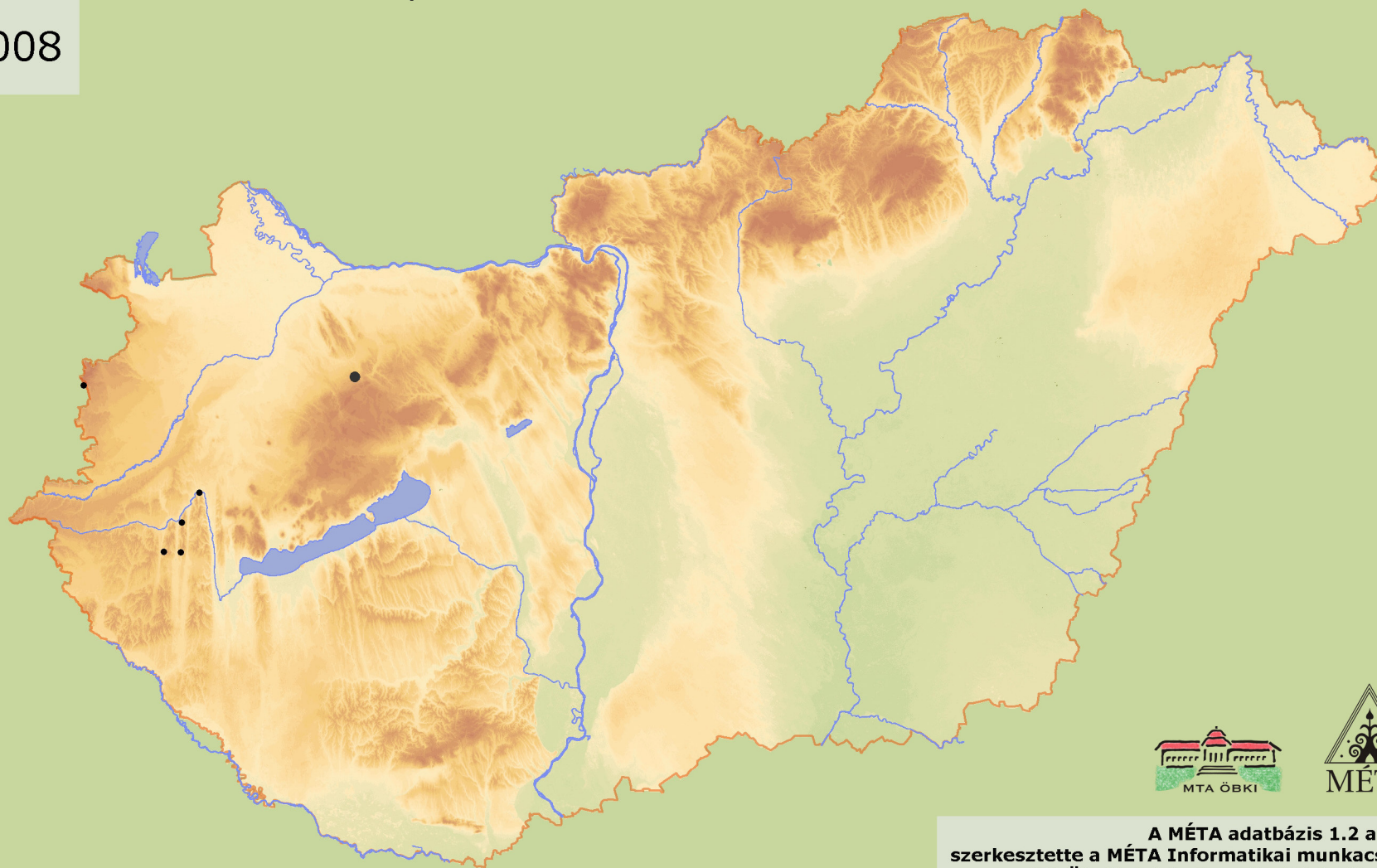
A kőszegi-hegységi és a zalai erdeifenyvesek nem regenerálódnak.

A bakonyalji erdeifenyvesek a gyenge termőerejű homokon képesek bizonyos mértékű megújulásra.

N2

Mészkedvelő erdeifenyvesek -
Calcareous Scots pine woodlands

2008

A MÉTA adatbázis 1.2 alapján
szerkesztette a MÉTA Informatikai munkacsoport
MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete
Vácrátót, 2008. november

Ritka élőhely, összes hazai kiterjedése 60 ha, ebből 45 ha van a Bakonyalján, Fenyőfő és Bakonyszentlászló között.

15 ha a Nyugat-Dunántúlon, a Zalai-dombságészakkeleti részén és a Kőszegi-hegységben található.